

Vieša sprendimų paieška

Greita paieška Detali paieška Pagalba

Pavadinimas: [2022-05-12][nuasmeninta nutartis byloje][eA-2336-881-2022].docx**Bylos nr.:** eA-2336-881/2022**Bylos rūšis:** administracinė byla**Teismas:** Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas**Raktiniai žodžiai:****Teisiniai terminai:****Šalys:**

Vardas/Pavardė/Pavadinimas	Kodas	Byloje kaip
Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos	188610666	atsakovas

Kategorijos:

- 9.1. Prieglobsčio prašymo pateikimas ir jo nagrinėjimas
- 9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas
- 9.3. Papildomos apsaugos suteikimas
- 5. Užsieniečių teisinė padėtis
- 6. Prieglobstis
- 9. Prieglobstis

Administracinė byla Nr. eA-2336-881/2022
Teismo proceso Nr. 3-62-3-00204-2022-6
Procesinio sprendimo kategorijos: 9.1; 9.2; 9.3
(S)

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS**NUTARTIS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU**

2022 m. gegužės 11 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų
Vilijos Mikuckienės (pranešėja), Ernesto Spruogio ir Skirgailės Žalimienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos apeliacinį skundą dėl Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmų 2022 m. kovo 31 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo W. G. A. skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl sprendimų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

1. Pareiškėjas (duomenys neskelbtini) (toliau – ir (duomenys neskelbtini)) pilietis W. G. A. su skundu kreipėsi į teismą prašydamas: 1) panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Migracijos departamentas) 2022 m. sausio 14 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir sprendimas); 2) įpareigoti Migracijos departamentą iš naujo nagrinėti pareiškėjo prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

2. Pareiškėjas nurodė, kad prieglobsčio prašymą grindė nesaugia situacija (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini) jam grasino ginkluota grupuotė, nes šis jiems nedavė pinigų. Buvo pagrobtas ir kankinamas, o iš jo artimųjų buvo pareikalauta išpirkos. Siekdami sumokėti išpirką artimieji pardavė namą. Jis buvo verslininkas, todėl bijodamas, kad dėl pinigų vėl gali būti pagrobtas, išvyko iš (duomenys neskelbtini). Nors (duomenys neskelbtini) vietovėje, kurioje gyveno, karas aktyviai nevyksta, ten vis dar nėra saugu – siautėja nusikaltėliai, teroristai ir milicija.

3. Migracijos departamentas 2022 m. sausio 14 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) nusprendė nesuteikti pareiškėjui prieglobsčio ir papildomos apsaugos Lietuvos Respublikoje, išsiųsti į kilmės valstybę, uždrausti atvykti į Lietuvos Respubliką.

4. Pareiškėjas, nesutikdamas su atsakovo sprendimu, nurodė, kad atsakovas netinkamai surinko ir įvertino kilmės valstybės informaciją. Pagal naujausią kilmės valstybės informaciją, asmenys išvykę iš (duomenys neskelbtini) į užsienį ir grįžtantys į gimtąją šalį, susiduria su netinkamu (duomenys neskelbtini) vyriausybės elgesiu. Remiantis surinkta informacija, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių komisaro valdybos (toliau – ir JTVPK) 2021 m. kovo mėn. paskelbtoje pozicijoje, kviečiama nevykdyti priverstinio (duomenys neskelbtini) piliečių grąžinimo dėl šalyje besitęsiančio konflikto, vyraujančio nesaugumo, egzistuojančių sprogmenimis užterštų zonų, rimtą susirūpinimą dėl teisinės valstybės principo įgyvendinimo keliančios padėties, plačiai paplitusių žmogaus teisių pažeidimų, taip pat ir grįžusių asmenų atžvilgiu, masinių sugriovimų ir vis gilėjančios ekonominės bei humanitarinės krizės. JTVPK vertinimu, (duomenys neskelbtini) piliečiai neturėtų būti grąžinami nei į (duomenys neskelbtini) vyriausybės, nei į kitų konflikte dalyvaujančių pusių valdomas teritorijas. Valstybės pareigūnai viešai grasino pabėgėliams, įvardijo juos nelobaliais vyriausybei, todėl nelaukiamais savo šalyje. Pranešama, kad (duomenys neskelbtini) vyriausybės kontroliuojamose teritorijose grįžusieji susidūrė su priverstiniu dingimu, neteisėtu areštu, kankinimais, kitokio pobūdžio netinkamu elgesiu, taip pat nuosavybės konfiskacija. JTVPK pozicijoje nurodoma, kad neaišku, kas iš grįžusiųjų gali tapti vyriausybės taikiniu, nes (duomenys neskelbtini) vyriausybės oponento suvokimas nėra aiškus ir gali kisti. 2021 m. rugsėjo 7 d. Amnesty International ataskaitoje Europos vyriausybės raginamos nedelsiant nutraukti praktiką grąžinti (duomenys neskelbtini) piliečius į (duomenys neskelbtini). Minėtoje ataskaitoje nurodoma, kad Europoje prieglobsčio prašę (duomenys neskelbtini) piliečiai, grįžę į (duomenys neskelbtini), buvo kankinami, prievartaujami bei dingo be žinios. Saugaus grįžimo į (duomenys neskelbtini) galimybė neegzistuoja, nes (duomenys neskelbtini) palikę asmenys yra kaltinami nelobalumu ir terorizmu, sulaikyti grįžę (duomenys neskelbtini) piliečiai, yra kankinami ir verčiami prisiimti kaltę už nusikaltimus, kurių nepadarė, dažnai teroristinius. Be to, grįžusieji sulaikomi ir siekiant pasipelnyti. Grįžusieji yra baudžiami už tai, kad paliko šalį. 2021 m. spalio 21 d. Human Rights Watch (toliau – ir HRW) ataskaitos duomenimis 2017–2021 m. į (duomenys neskelbtini) grįžę šios šalies piliečiai susidūrė su sunkiais žmogaus teisių pažeidimais ir persekiojimu tiek iš (duomenys neskelbtini) vyriausybės institucijų, tiek iš su vyriausybe siejamos milicijos pusės. HRW nuomone, žmogaus teisių pažeidimai, grįžus į (duomenys neskelbtini), yra akivaizdūs ir tai nėra šalis, į kurią saugu grįžti, todėl šalis, vykdančios grąžinimus, šią praktiką turėtų nutraukti nedelsdamos. 2021 m. birželio mėn. Europos Prieglobsčio Paramos Biuro (toliau – ir EPPB) ataskaitoje nurodoma, kad jau 2020 m. balandžio mėn. EPPB identifikavo, jog grįžę į (duomenys neskelbtini) asmenys yra sulaikomi, areštuojami, kankinami, nepaisant to, kad prieš grįždami įvykdė visus (duomenys neskelbtini) vyriausybės procedūrinius reikalavimus ir turėjo visus reikiamus dokumentus (saugumo patikrinimai). Apsilankymas saugumo padalinyje sąlygoja riziką, kad grįžęs asmuo bus tardomas, areštuotas, sulaikytas, kankinamas, bus priverstas tapti informatoriumi, valstybės ar provyriausybinės milicijos kareiviu, ar bus apkaltintas terorizmu. Nėra aišku kas gali būti suimtas, o kas grįžęs suėmimo išvengs, nes (duomenys neskelbtini) institucijų praktika nuolat kinta.

Atsakovas, vertindamas pareiškėjo pasakojimą, nesurinkto aktualios kilmės valstybės informacijos apie pagrobimus (duomenys neskelbtini) gubernijoje.

5. Pareiškėjas, vadovaudamasis Prieglobsčio suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-131 (toliau – ir Tvarkos aprašas) 7, 89, 97.1 punktų nuostatomis, teigė, kad Migracijos departamentas, teikdamas išvadą, jog nėra individualių aplinkybių, kurios sąlygotų grėsmę kilmės valstybėje, nevertino grįžusių į (duomenys neskelbtini) asmenų padėties, nevertino ir neidentifikavo, ar pareiškėjui grėstų kankinimai, areštas, priverstinis dingimas ar kitokio pobūdžio žmogaus teisių pažeidimai. Tokiu būdu Migracijos departamentas neįvykdė pareigų, numatytų Tvarkos aprašo 89 bei 97.1 punktuose. Remdamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, nurodo, kad teismas dažnai pabrėždavo naujausios ir aktualios kilmės valstybės informacijos svarbą ir įpareigodavo Migracijos departamentą atlikti tyrimą iš naujo, jeigu jį nebuvo surinkta arba nebuvo ja vadovaujamasi. Kilmės valstybės informacijos svarbą ne kartą akcentavo ir Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – ir EŽTT).

6. Migracijos departamentas nesivadovavo ir nesurinko pirmiau pateiktos kilmės valstybės informacijos, kuri leidžia pagrįstai teigti, kad grįžtantys į (duomenys neskelbtini) asmenys susiduria su persekiojimu dėl jiems priskiriamos / jų turimos politinės nuomonės. Prieglobsčio prašymas turi būti išnagrinėtas iš naujo pateiktos naujos kilmės valstybės informacijos kontekste. Vadovaudamasis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika bei Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos (toliau – ir EŽTK) 2 ir 3 straipsnių nuostatomis, teigė, kad Migracijos departamentas savo iniciatyva turėjo vertinti šias aplinkybes, nepaisant to, kad jis šių grėsmių neįvardijo. Migracijos departamentui neįvykdžius pareigos savo iniciatyva atlikti tyrimą bei įvertinti aplinkybes, kurios yra visuotinai žinomos, liko neįvertinta jo individuali padėtis (duomenys neskelbtini), kurią sąlygojo išvykimas iš kilmės valstybės, siekiant išvengti karo ir (duomenys neskelbtini) vyriausybės vykdomų sisteminių karo nusikaltimų bei žmogaus teisių pažeidimų.

7. Prieglobsčio prašymo nagrinėjimas atliktas neišsamiai ir neatsižvelgiant į visas svarbias, esmines individualias aplinkybes.

8. Be to, pareiškėjas teigė, kad netinkamai įvertintas ir jo pasakojimo patikimumas. Migracijos departamentas turėjo pareigą surinkti informaciją apie tai, kas liko „neaišku“. Pareiškėjo pateikti duomenys turėjo būti vertinami racionaliai, visapusiškai ir objektyviai, o jų pripažinimas nepatikimais negali būti grindžiamas subjektyviomis prielaidomis arba intuicija. Departamentas imperatyvios pareigos surinkti visus reikalingus duomenis, siekiant tinkamai įvertinti prieglobsčio prašymą, neįvykdė ir apklausos metu neišsiaiškino aspektų, kuriuos vėliau subjektyviai įvertino kaip pasakojimo trūkumą. Atsakovas abejojo galimybe parduoti turtą per įgaliotinį, tačiau vertindamas šį aspektą Migracijos departamentas nesurinko aktualios informacijos, anot kurios, (duomenys neskelbtini) plačiai paplitusi korupcija, o teisinė sistema iš esmės neveikia, todėl šalyje paplitusi net tokia praktika, kai nusavinamas ir parduodamas kitam asmeniui priklausantis turtas. Atsakovas neįvardija jokių objektyvių priežasčių, kuriomis remiasi, teigdamas, jog pareiškėjo pasakojimas buvo prieštaringas ir nenuoseklus.

9. Tvirtino, kad atsakovas netinkamai įvertino pareiškėjui gresiančio beatodairiško smurto lygį, nebuvo tinkamai įvertintos pareiškėjo nurodytos individualios aplinkybės. Nors atsakovas atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjas, kaip (duomenys neskelbtini) mažumos atstovas, nebuvo (duomenys neskelbtini) vyriausybinių pajėgų taikiniu, tačiau nesurinko informacijos apie (duomenys neskelbtini) kylančius pavojus iš nevyriausybinių subjektų. Įvertinus tai, kad (duomenys neskelbtini) yra ISIS taikinybės bei tai, kad ISIS aktyviai veikia (duomenys neskelbtini), Migracijos departamento vertinimas, ignoruojant kitų konflikto šalių elgesį (duomenys neskelbtini) atžvilgiu, neatitinka Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ir ESTT) jurisprudencijoje įtvirtinto beatodairiško smurto lygio vertinimo.

10. Pritaikytos administracinės priemonės dėl išsiuntimo ir draudimo atvykti laikotarpio nustatymo yra neproporcingos. Vien ta priežastis, kad pareiškėjas neteisėtai kirto sieną ar jo prieglobsčio prašymas buvo išnagrinėtas skubos tvarka, negali būti formaliu pagrindu nustatyti tokias neigiamas pasekmes. Migracijos departamentas, nustatydamas tokį draudimo atvykti laikotarpį, iš esmės baudžia pareiškėją už tai, kad jis kreipėsi dėl prieglobsčio suteikimo. Maksimalūs draudimo atvykti laikotarpiai taikomi tik išskirtiniais atvejais, esant, pavyzdžiui, grėsmei valstybės saugumui.

11. Atsakovas Migracijos departamentas atsiliepime į pareiškėjo skundą su skundu nesutiko, prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

12. Atsiliepime nurodė, kad tyrimo metu nenustatė faktinių aplinkybių, kurios pagrįstų prielaidą, jog pareiškėjui grėstų Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties (toliau – ir Įstatymas) 87 straipsnio 1 dalies 1–2 punktuose nurodyti veiksmai, todėl konstatavo, kad pareiškėjas neatitinka papildomos apsaugos suteikimo kriterijų.

13. Atsakovas teigė, kad pareiškėjo gyvenamojoje vietoje ((duomenys neskelbtini) gubernija, (duomenys neskelbtini)) beatodairiškas smurtas nesiekia tokio aukšto lygio, jog vien dėl buvimo teritorijoje kiltų grėsmė asmens gyvybei, sveikatai, saugumui ar laisvei, todėl buvo konstatuota, kad pareiškėjas neatitinka papildomos apsaugos suteikimo kriterijų, nustatytų Įstatymo 87 straipsnio 1 dalies 3 punkte.

14. Migracijos departamentas surinko ir įvertino pareiškėjo prieglobsčio prašymo motyvus naujausios kilmės valstybės informacijos kontekste, vadovavosi naujausia Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (toliau ir – ESPA) oficialiame puslapyje paskelbta 2021 m. lapkričio mėn. ataskaita apie saugumo padėtį (duomenys neskelbtini). Taip pat rėmėsi ir kitų patikimų šaltinių skelbiamais duomenimis, kurie yra tarpusavyje suderinami, bei tinkamai įvertino visą surinktą informaciją pareiškėjo individualios situacijos kontekste. Jokios naujesnės ESPA skelbiamos informacijos pareiškėjas skunde nepateikė, priešingai – skunde remiamasi senesne, t. y. 2021 m. balandžio mėn. paskelbta ESPA ataskaita.

15. Spręsdamas ar pareiškėjui yra / nėra pagrindo suteikti papildomą apsaugą pagal Įstatymo 87 straipsnio 1 dalies 1–3 punktus, Migracijos departamentas atliko grįžusių į (duomenys neskelbtini) asmenų padėties vertinimą. Tai, kad atsakovas neįvertino surinktos kilmės valstybės informacijos taip, kaip skunde ją įvertino pareiškėjas, nereiškia, jog Migracijos departamentas ginčijamame sprendime padarė nelogiškas ar neteisingas išvadas. Pagal surinktą pareiškėjo kilmės valstybės informaciją ne visi asmenys susiduria su padidintos rizikos tikimybe patirti smurtą. Įvertinus pareiškėjo prieglobsčio prašymo metu duotus paaiškinimus, nustatyta, kad pareiškėjas pagal ESPA gaires nepatenka nė į vieną iš grupių, kurie susiduria su padidintos rizikos tikimybe patirti smurtą (duomenys neskelbtini).

16. Atsakovas atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjo žmona ir du mažamečiai vaikai vis dar gyvena (duomenys neskelbtini) su pareiškėjo motina. Pareiškėjas nurodė, kad jokia politine veikla neužsiima, o be to, jam yra 42 metai, todėl jis nepatenka į asmenų, kuriems reikia tarnauti, sąrašus. Pareiškėjas iš (duomenys neskelbtini) išvyko 2021 m. lapkričio mėn. teisėtai, turėdamas Baltarusijos Respublikos vizą. Kadangi, be aplinkybių, kurios buvo nagrinėjamos sprendžiant dėl pabėgėlio statuso suteikimo, pareiškėjas nenurodė kitų kilmės valstybėje kylančių grėsmių, tos pačios aplinkybės buvo įvertintos papildomos apsaugos suteikimo kriterijų kontekste ir tyrimo metu nebuvo nustatyta realios ir individualios grėsmės pareiškėjui tikimybės. Pabėgėlio statuso suteikimą sąlygoja visų objektyvių ir subjektyvių faktorių visuma, o ne atskiros aplinkybės. Remiantis ESTT praktika, nustatant visiškai pagrįstą baimę, vertinamas tik objektyvusis jos elementas, reikalavimo, kad subjektyvusis elementas būtų išpildytas, nėra. Apie visiškai pagrįstos baimės pagrįstumą sprendžiama atsižvelgus į objektyvią situaciją, t. y. baimė turi egzistuoti realiai, o ne būti vien tik prašančio prieglobsčio asmens suvokimas, įsitikinimai ir pan., t. y. prieglobsčio prašytojas turi nurodyti individualaus pobūdžio aplinkybes, kurios galėtų pagrįsti prieglobsčio reikalingumą. Pareiškėjui tariamai gresiantis persekiojimas nėra sąlygotas jo rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų, todėl vien dėl to pareiškėjas neatitinka Įstatymo 86 straipsnio 1 dalies nurodytų pabėgėlio statuso suteikimo nuostatų. Galimas persekiojimas dėl kurios nors iš Įstatymo 86 ir 87 straipsniuose nurodytų priežasčių turi būti pagrįstas konkrečių faktinių duomenų visuma, o ne bendro pobūdžio teiginiais apie galimo persekiojimo baimę.

17. Nurodė, kad pareiškėjas teigė, jog pagrobėjai reikalavo 50 tūkst. JAV dolerių išpirkos, tačiau galiausiai buvo sumokėta 20 tūkst. JAV dolerių, tačiau pareiškėjo pasakojimo patikimu leidžia abejoti tokios aplinkybės, jog pareiškėjas, būdamas pagrobtas, telefonu paskyrė įgaliotinį, kuris vos per savaitę pardavė jo namą. Po ginčijamo sprendimo priėmimo pareiškėjas pateikė papildomų dokumentų nuotraukas (pardavimo sutartis, nuosavybės teisių perdavimas), kurie iš dalies patvirtina pareiškėjo pasakojimo aplinkybes, t. y., kad jo įgaliotas asmuo pardavė namą, tačiau realios aplinkybės, kaip buvo parduotas būstas, nėra žinomos. Objektyvus šių dokumentų ištyrimas negalimas, kadangi tai yra neoriginalūs dokumentai, o jų nuotraukos. Pareiškėjas negalėjo įvardinti pagrobėjų. Pabrėžė, kad grįžęs pas šeimą po pagrobimo, gyveno su šeima motinos namuose, kurie yra toje pačioje gatvėje, kaip ir jo parduotasis namas. Pas motiną pareiškėjas gyveno nuo 2021 m. gegužės mėn. pabaigos iki 2021 m. spalio mėn. pabaigos – per šį laiką prieglobsčio prašytojo niekas nebandė pagrobti, tik dukart, anot jo, jam nežinomi asmenys skambino, siūlydami prisidėti prie jų grupuotės arba paremti juos įvairiais produktais. Pareiškėjas negalėjo įvardinti, ar tai buvo tie patys asmenys, kurie jį buvo pagrobę. Prieglobsčio procedūra pagal savo pobūdį yra perspektyvinis rizikos vertinimas, t. y. pagrindinis vertinimo objektas yra grėsmė asmeniui nukentėti ateityje, o ne praityje patirtas persekiojimas. Nepriklausomai nuo pareiškėjo nurodytų aplinkybių tikrumo ar tikėtino persekiojimo, nei jo tikėtinų motyvų ir tikslų persekioti pareiškėją, t. y. neidentifikuota faktinių aplinkybių, pagrindžiančių prielaidą, jog grįžimo į kilmės šalį atveju jam kiltų reali individualaus persekiojimo rizika.

II.

18. Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmai 2022 m. kovo 31 d. sprendimu pareiškėjo skundą tenkino.

19. Priimdamas sprendimą, pirmosios instancijos teismas vadovavosi Įstatymo 86, 87, 140 straipsniais, Tvarkos aprašo 97, 99 punktais.

20. Teismas nustatė, kad pareiškėjas tiek teikdamas prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje, tiek apklausų metu teigė, jog iš kilmės valstybės išvyko dėl to, jog bijo persekiojimų, grasinimų, kurių susilaukė iš ginkluotos grupuotės. Paaikšino, kad jis buvo pagrobtas, buvo grasinama jo šeimai, todėl jam teko parduoti namą ir sumokėti išpirką. Pareiškėjas apklausų metu nurodė, kad turi duomenis, kurie pagrindžia jo nurodytas aplinkybes. Atsakovas atsiliepiamu pripažįsta, kad po ginčijamo sprendimo priėmimo pareiškėjas pateikė papildomų dokumentų nuotraukas (pardavimo sutartis, nuosavybės teisių perleidimas), kurie iš dalies patvirtina pareiškėjo pasakojimo aplinkybes, t. y., kad jo įgaliotas asmuo pardavė namą. Tačiau, atsakovas pažymi, kad realios aplinkybės, kaip buvo parduotas būstas, nėra žinomos ir objektyvus šių dokumentų ištyrimas negalimas, kadangi tai yra neoriginalūs dokumentai. Teismo posėdžio metu pareiškėjas parodė nuotrauką telefone, kurioje, jo teigimu, pavaizduotas dokumentas, patvirtinantis, kad jis yra paieškomas. Migracijos departamento atstovė teismo posėdyje paliko teismo nuožiūra spręsti klausimą dėl pareiškėjo nurodyto dokumento pateikimo. Tokiu būdu, priimant ginčijamą sprendimą, nebuvo vertinami dokumentai, pareiškėjo teigimu, patvirtinantys, kad jis yra paieškomas ir, kad jis buvo pagrobtas, todėl siekdamas sumokėti išpirką, pardavė namą. Atsakovas pareiškėjo prašymo suteikti prieglobstį netenkino, jo paaikškinimus laikydamas nenuosekliais, neišsamiais, grindžiamais prielaidomis, o papasakotą istoriją laikė neatitinkančią tikrovės, nepatvirtintą faktiniais duomenimis.

21. Teismas, išnagrinėjęs byloje esančią medžiagą ir išklauses pareiškėjo ir jo atstovo paaikškinimus, pažymėjo, kad iš pareiškėjo apklausų matyti, jog jis pakankamai išsamiai papasakojo aplinkybes dėl kurių išvyko iš šalies, atsakinėjo į pareiškėjo darbuotojų užduotus klausimus, t. y. atsakė į tai, ko jo buvo klausama. Pareiškėjas apklausų metu nurodė, kad turi dokumentus, kuriais gali pagrįsti savo pasakojimą. Dalis nurodytų duomenų buvo pateikti po ginčijamo sprendimo priėmimo, dalis – pateikti teismui, tačiau atsakovas, priimdamas ginčijamą sprendimą, jų nevertino. Ginčijame sprendime atsakovas pateikė tik abstraktius teiginius dėl pareiškėjo pasakojimo detalumo trūkumo, neanalizavo, kokių detalių pasakojimo eigoje trūko, kuo pasireiškė abejonės dėl papasakotos istorijos tikrumo, ar pasakojimą galėtų pagrįsti pareiškėjo pateikti duomenys, dėl kokių priešasčių pareiškėjo pasakojimas vertinamas kaip neatitinkantis tikrovės ir panašiai.

22. Teismo vertinimu, pareiškėjo papildomai pateikti dokumentai turėtų būti motyvuotai įvertinti tiek dėl duomenų turinio, tiek dėl jų autentiškumo, taip pat turėtų būti atliktas pareiškėjo kilmės valstybėje išduotų raštų vertinimas atsakovo surinktos informacijos pareiškėjo kilmės valstybėje kontekste. Teismas pažymėjo, kad jis negali vertinti rašytinių duomenų, kurie nebuvo vertinami prašymo nagrinėjimo metu. Teismo vertinimu, ginčijamas sprendimas priimtas neįvertinus ir neištyrus visų pareiškėjo prašymo nagrinėjimui reikšmingų aplinkybių ir jo pateiktų duomenų, ginčijamas sprendimas grindžiamas abstraktaus pobūdžio argumentais, nepateikiant detalesnio pareiškėjo nurodytų individualių aplinkybių ir pateiktų įrodymų vertinimo.

23. Taip pat teismas pažymėjo, kad ginčijame sprendime nebuvo vertintini bei priimant jį nebuvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovo EŽTT duomenis apie tai, kad EŽTT 2021 m. gruodžio 27 d. sprendimu pareiškėjo atžvilgiu taikytos laikinosios apsaugos priemonės – iki 2022 m. sausio 31 d. jo neišsiųsti iš Lietuvos Respublikos.

24. Teismas konstatavo, kad atsakovo surinkti duomenys ir jų vertinimas neleidžia daryti nekvestionuotinos išvados, jog pareiškėjas neatitinka Įstatymo 86 straipsnio 1 dalyje sąlygų ir 87 straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų, t. y. kad nėra tikimybės, jog pareiškėją išsiuntus į kilmės šalį nebus pažeistos jo teisės ir pagrindinės laisvės, todėl Migracijos departamento sprendimas, neatlikus išsamaus aplinkybių tyrimo ir įrodymų vertinimo, negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu, dėl to panaikinamas. Kadangi bylą nagrinėjantis teismas negali pašalinti nustatytų pažeidimų, nes tai reikštų (naujos) administracinės procedūros atlikimą už kompetentingą viešojo administravimo subjektą, teismas įpareigojo Migracijos departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą, įvertinant pareiškėjo nurodytas aplinkybes ir pateiktus duomenis dėl kilmės valstybėje kylančios grėsmės.

III.

25. Atsakovas Migracijos departamentas apeliaciniame skunde su Vilniaus apygardos administracinio teismo 2022 m. kovo 31 d. sprendimu nesutinka, prašo jį panaikinti ir priimti naują sprendimą – pareiškėjo skundą atmesti.

26. Atsakovas nurodo, kad pareiškėjas jokiais objektyviais duomenimis nepagrindė savo pasakojimo, papasakota istorija buvo abstrakti, nenuosekli, bendro pobūdžio, trūko konkrečių detalių. Teigė, kad pagrobėjai reikalavo 50 tūkst. JAV dolerių išpirkos, tačiau galiausiai jis sumokėjo tik

20 tūkst. JAV dolerių ir jį vis tiek paleido. Pareiškėjo pasakojimo patikimu taip pat leidžia abejoti tokios aplinkybės, kad pareiškėjas, būdamas pagrobtas, telefonu paskyrė įgaliotinį, kuris vos per savaitę pardavė jo namą. Pareiškėjas konkrečiai negalėjo įvardinti pagrobėjų: pareiškėjas kalbėjo abstrakčiai, vartodamas įvardį „jie“, bendrinius, nekonkrečius daiktavardžius, tokius kaip „nusikaltėliai“, „pagrobėjai“, „grupuotės“ ir pan. Grįžęs pas šeimą po pagrobimo, pareiškėjas gyveno su šeima savo motinos namuose, kurie yra toje pačioje gatvėje, kaip ir jo parduotasis namas. Pas motiną pareiškėjas gyveno nuo 2021 m. gegužės mėn. pabaigos iki 2021 m. spalio mėn. pabaigos – per šį laiką prieglobsčio prašytojo niekas nebandė pagrobti, tik dukart, anot pareiškėjo, jam nežinomi asmenys skambino, siūlydami prisidėti prie jų grupuotės arba paremti juos įvairiais produktais.

27. Nors pareiškėjas bylos nagrinėjimo metu užsiminė, kad jis yra paieškomas (duomenys neskelbtini) saugumo pareigūnų ir kad jis tariamai yra verčiamas atlikti karinę tarnybą, tačiau tokių aplinkybių pareiškėjas prieglobsčio prašymo nagrinėjimo metu Migracijos departamentui apskritai nenurodė, o kilmės valstybės informacija leidžia vertinti, jog pareiškėjas nepatenka į asmenų, kuriems reikia tarnauti, sąrašus, nes jam yra 42 metai, o karinę tarnybą (duomenys neskelbtini) privalo atlikti asmenys nuo 18 iki 42 metų.

28. Prieglobsčio procedūra pagal savo pobūdį yra perspektyvinis rizikos vertinimas, t. y. pagrindinis vertinimo objektas yra grėsmė asmeniui nukentėti ateityje, o ne praeityje patirtas persekiojimas. Atsižvelgiant į tai, nepriklausomai nuo pareiškėjo nurodytų aplinkybių tikrumo ar tikėtimumo, jo papildomai pateiktų dokumentų apie namo pardavimą tikrumo, jos nepagrindžia prielaidos, jog šiuo metu (duomenys neskelbtini) nenustatyti asmenys turi motyvą ir tikslą persekioti pareiškėją.

29. Migracijos departamentas atsiliepimu pripažįsta, kad po ginčijamo sprendimo priėmimo pareiškėjas pateikė papildomų dokumentų, nuotraukų (pardavimo sutartį, patvirtinančią nuosavybės teisių perleidimo faktą), kurie iš dalies patvirtina pareiškėjo pasakojimo aplinkybes, t. y., jog jo įgaliotas asmuo pardavė namą, tačiau realios aplinkybės, kaip buvo parduotas būstas, nėra žinomos ir objektyvus šių dokumentų ištyrimas nėra galimas, kadangi tai yra neoriginalūs dokumentai. Nurodyti dokumentai yra iš esmės nereikšmingi, vertinant tarptautinės apsaugos suteikimo pareiškėjui poreikį, o jokių kitų duomenų, susijusių su tariamu pagrobimu, pareiškėjas nei Migracijos departamentui, nei pirmosios instancijos teismui nepateikė.

30. Pareiškėjas pateikė atsiliepimą į apeliacinį skundą, kurį prašė atmesti, bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka, kadangi šioje byloje liko neatskleista bylos esmė, esminiai paaiškinimai.

31. Pareiškėjas nurodė, kad Migracijos departamentas, turėdamas abejonių dėl pareiškėjo pasakojimo, turėjo sudaryti sąlygas pareiškėjui išsklaidyti abejones ir paaiškinti kilusius neaiškumus. Be to, atsakovas pažeidė pareigą objektyviai vertinti pareiškėjo pasakojimą ir remiasi savo subjektyviu situacijos suvokimu apie (duomenys neskelbtini) nekilnojamojo turto rinką ar būtinybę turėti įgaliotinį parduodant turtą, o ne objektyvia kilmės valstybės informacija. Teismas pagrįstai konstatavo, kad atsakovas neanalizavo kokių detalių pareiškėjo pasakojimo eigoje trūko, kuo pasireiškė abejonės dėl papasakotos istorijos tikrumo, ar pasakojimą galėtų pagrįsti pareiškėjo pateikti duomenys.

32. Atsakovo argumentas, kad pareiškėjas neteikė jokių įrodymų, yra nepagrįstas, nes pareiškėjas apklausos metu žadėjo pateikti namo pirkimo–pardavimo sutartį ir mėgino nusiųsti Migracijos departamentui gautus dokumentus dar 2022 m. sausio 10 d., ta įrodo jo elektroninio pašto momentinė ekrano nuotrauka, pateikta pirmos instancijos teismui, iš kurios matyti, jog pareiškėjas suklydo, nurodydamas atsakovo elektroninį paštą.

33. Pareiškėjas nesutinka su atsakovo argumentais dėl vėliau pateiktų dokumentų reikšmingumo (jog jie neturi įtakos priimtam sprendimui), kadangi atsakovo sprendime nurodoma, kad pareiškėjo pasakojimas nepatikimas, nes jis nepateikė nei medicininio išrašo, nei namo pardavimo sutarties, vertino namo pardavimo aplinkybes. Priduria ir tai, kad atsakovas gali vertinti ir dokumentų kopijas, o tikėdamasis gauti tik originalius dokumentus, pagrindžiančius prieglobsčio prašymą, nustato per aukštą įrodinėjimo pareigą pareiškėjui. Pabėgėlis yra asmuo, kuris bėga nuo persekiojimo ir dažnai neturi galimybes gauti jo persekiojimą patvirtinančių duomenų, yra priverstas skubiai palikti namus, arba netenka dokumentų kelionės metu, be to, pareiškėjas neturi reikiamų žinių, kurios galėtų padėti pasiruošti išvykimui iš šalies, surenkant visus dokumentus, kurie pagrįstų jo prieglobsčio prašymą.

34. Papildomai nurodo, kad sprendime nėra pasisakyta apie tai, jog pareiškėjas nesurinko aktualios kilmės valstybės informacijos apie grįžtančių į (duomenys neskelbtini) padėtį, kuri liudija, kad nebuvo įvertinta papildomos apsaugos suteikimo būtinybė pareiškėjui. Anot naujausios kilmės valstybės informacijos, asmenys išvykę iš (duomenys neskelbtini) į užsienį ir grįžtantys į gimtąją šalį, susiduria su netinkamu (duomenys neskelbtini) vyriausybės elgesiu. Atitinkamai pareiškėjo prieglobsčio prašymas turi būti išnagrinėtas iš naujo pateiktos naujos kilmės valstybės informacijos kontekste.

k o n s t a t u o j a :

IV.

35. Pareiškėjas atsiliepime į apeliacinį skundą pareiškė procesinį prašymą bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka, nes šiuo atveju yra nagrinėjama prieglobsčio byla, nuo kurios išsprendimo priklausys, ar pareiškėjas turės išvykti atgal į kilmę šalį, (duomenys neskelbtini), kur jam grėstų EŽTK 3 straipsnio pažeidimas.

36. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 141 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta bendra taisyklė, jog apeliacinis skundas nagrinėjamas rašytinio proceso tvarka, t. y. nekviečiant į nagrinėjimą teisme proceso dalyvių ir jiems nedalyvaujant, išskyrus atvejus, kai teismas pripažįsta, kad žodinis bylos nagrinėjimas yra būtinas. Proceso šalys apeliaciniame skunde, atsiliepime į apeliacinį skundą arba kitame procesiniame dokumente gali pateikti motyvuotą prašymą nagrinėti bylą žodinio proceso tvarka, tačiau atsižvelgti į šį prašymą teismas neprivalo.

37. Teisėjų kolegija, įvertinusi nagrinėjamos bylos pobūdį, byloje surinktą medžiagą, nenustatė išskirtinių aplinkybių, kurioms esant nagrinėjant bylą rašytinio proceso tvarka nebūtų pasiekti ABTĮ 80 straipsnio 1 dalyje nustatyti bylos išnagrinėjimo visapusiškumo ir objektyvumo tikslai. Iš Lietuvos teismų informacinės sistemos „Liteko“ duomenų matyti, jog byla pirmosios instancijos teisme buvo nagrinėjama žodinio proceso tvarka, proceso dalyviams buvo sudaryta galimybė teismo posėdyje žodžiu išdėstyti savo poziciją dėl bylos faktinių aplinkybių ir taikytinos teisės. Proceso šalių pozicija yra aiškiai išdėstyta raštu byloje pateiktuose procesiniuose dokumentuose, taip pat byloje nėra duomenų, patvirtinančių, jog proceso šalims būtų sudarytos kliūtys teikti rašytinius paaiškinimus administracinėje byloje ginčytinu klausimu. Vien tik pareiškėjo apeliaciniame skunde nurodyta aplinkybė, jog jis pageidauja, kad byla būtų nagrinėjama žodinio proceso tvarka, kadangi sprendžiamas klausimas dėl jo prieglobsčio, savaimė negali būti laikoma motyvuotu prašymu ABTĮ 141 straipsnio 1 dalies prasme.

38. Nenustačius būtinybės administracinę bylą apeliacinės instancijos teisme nagrinėti žodinio proceso tvarka, pareiškėjo prašymas netenkinamas.

V.

39. Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Migracijos departamento 2022 m. sausio 14 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo pareiškėjui atsisakyta suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje.

40. Vadovaujantis ABTĮ 140 straipsnio 1 dalimi, šioje byloje priimtas pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrindumas ir teisėtumas tikrinamas neperžengiant apeliacinio skundo ribų. Byloje nenustatytos aplinkybės, nurodytos ABTĮ 140 straipsnio 2 dalyje, t. y. aplinkybės, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliacinio skundo ribos.

41. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog Migracijos departamento sprendimas buvo priimtas neatlikus išsamaus aplinkybių tyrimo ir įrodymų vertinimo, prašymas išnagrinėtas neužtikrinus išsamaus, objektyvaus ir visapusiško tyrimo.

42. Atsakovas Migracijos departamentas apeliaciniame skunde nurodo, jog pareiškėjo pasakojimas apie pabėgimo iš kilmės valstybės priežastis turėjo esminių trūkumų, o pirmosios instancijos teismas netinkamai įvertino su byla susijusias aplinkybes, Migracijos departamento atlikto tyrimo metu surinktą informaciją ir teismo posėdžio metu pareiškėjo pateiktą informaciją, sprendimą grindė pabėgėlių teisės principams prieštaraujančiomis išvadomis. Be to, atsakovas teigia, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai sprendė, jog pareiškėjo papildomai pateikti dokumentai gali turėti reikšmės pareiškėjo prašymo nagrinėjimui.

43. Apeliacinio skundo ribose patikrinusi pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrindumą ir teisėtumą, teisėjų kolegija padarė išvadą, kad Migracijos departamentas, nepagrįstai *de facto* (liet. faktiškai) perkėlęs visą įrodinėjimo našta pareiškėjui, jo prašymo dėl prieglobsčio suteikimo tinkamai neišnagrinėjo: pagal Įstatymo, Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 1V-131 (toliau – ir Tvarkos aprašas) 89 punktą, duomenų, reikiamų prašymui suteikti prieglobstį pagrįsti, nustatymas ir vertinimas atliekamas Migracijos

departamentui bendradarbiaujant su prieglobsčio prašytoju. Migracijos departamentas privalo sudaryti prieglobsčio prašytojui tinkamas sąlygas pateikti visą turimą informaciją ir kitus įrodymus, reikiamus prašymui suteikti prieglobstį pagrįsti, įskaitant paaiškinimus dėl trūkstamos informacijos ir (arba) jo pareiškimuose nustatytų nenuoseklumų ar prieštaravimų, bei surinkti visą prieinamą papildomą informaciją, reikiamą prieglobsčio prašytojo pateiktiems duomenims patvirtinti arba paneigti. Kaip girdėti iš pareiškėjo apklausos garso įrašo, pareiškėjas Migracijos departamento atstovei nurodė, kad jis turi įrodymus, pagrindžiančius jo nurodytas aplinkybes dėl namo pardavimo, tačiau dėl netinkamai nurodyto atsakovo el. pašto, pareiškėjo siųsti dokumentai atsakovo nepasiekė. Migracijos departamentas jokių veiksmų, kad padėtų pareiškėjui pateikti įrodymus, nesiėmė, o tiesiog priėmė sprendimą, kuriame formaliai konstatavo, jog pareiškėjas prieglobsčio prašytojas nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių jo pasakojimą: medicininio išrašo, jei buvo gydomas ligininėje po patirto kankinimo, namo pardavimo sutarties, vaizdo įrašo, kuris buvo siunčiamas jo šeimai reikalaujant išpirkos.

44. ESTT savo jurisprudencijoje yra pažymėjęs, jog nors paprastai prašytojas privalo pateikti visą jo prašymui pagrįsti būtiną informaciją, atitinkama valstybė narė privalo bendradarbiauti su prašytoju nustatant atitinkamą su šiuo prašymu susijusią informaciją (ESTT 2012 m. lapkričio 22 d. sprendimas M. M. prieš Minister for Justice, Equality and Law Reform, Ireland, Attorney General, C-277/11). Šis valstybei narei nustatytas reikalavimas bendradarbiauti konkrečiai reiškia, kad jeigu dėl kokių nors priežasčių tarptautinės apsaugos prašytojas pateikė ne visą, neaktualią arba nereikšmingą informaciją, reikia, kad atitinkama valstybė narė šioje procedūros stadijoje aktyviai bendradarbiautų su prašytoju, kad būtų galima gauti visą prašymą pagrindžiančią informaciją. Be kita ko, valstybei narei gali būti paprasčiau nei prašytojui gauti tam tikrus dokumentus ir su jais susipažinti. Be to, valstybės narės užtikrina, kad būtų gaunama tiksli naujausia informacija apie bendrą padėtį prieglobsčio prašytojų kilmės šalyse ir, jei būtina, šalyse, kurias jie kirtu tranzitu.

45. Akcentuotina, kad Tvarkos aprašo 99 punkte nurodyta, jog, vertinant prieglobsčio prašytojo pateiktus faktinius duomenis, atsižvelgiama į visus byloje surinktus įrodymus ir nustatytus faktus. Prieglobsčio prašytojo pateiktų faktinių duomenų, nepatvirtintų daiktiniais įrodymais, dokumentais ir kitais rašytiniais, elektroniniais, garso bei vaizdo įrodymais, patikimumas vertinamas atsižvelgus į tai, ar prieglobsčio prašytojo pasakojimas yra pakankamai detalus ir konkretus; ar prieglobsčio prašytojo žodžiu ir raštu pateikti duomenys yra nuoseklūs; ar prieglobsčio prašytojo pateikti duomenys neprieštarauja jo šeimos narių arba kitų liudytojų pateiktai informacijai; ar prieglobsčio prašytojo pateikti duomenys neprieštarauja turimai informacijai apie jo kilmės valstybę ir visuotinai žinomiems faktams. Prieglobsčio prašytojo daromų prielaidų apie numanomas tam tikrų įvykių ar epizodų priežastis, aplinkybes ar pasekmes, taip pat apie priežastinius ar įrodomuosius ryšius tarp tam tikrų įvykių ar epizodų pagrįstumas vertinamas visų kitų tyrimo metu surinktų įrodymų ir nustatytų faktų kontekste. Jeigu prieglobsčio prašytojo pasakojimas iš esmės yra nuoseklus ir suderinamas su kitais surinktais įrodymais ir nustatytais faktais, tam tikros abejonės dėl prieglobsčio prašytojo nurodytų faktinių aplinkybių tikrumo netrukdo laikyti jo pasakojimą patikimu įrodymu.

46. Teisėjų kolegija kritiškai vertina atsakovo argumentus, kad po Migracijos departamento sprendimo priėmimo pateikti įrodymai nėra reikšmingi nagrinėjamai bylai. Kaip matyti iš Migracijos departamento sprendimo, jame konstatuota, kad pareiškėjas nepateikė įrodymų, nors bylos nagrinėjimo metu paaiškėjo, jog pareiškėjas turi namo pirkimo–pardavimo sutartį, taip pat posėdžio metu teismui parodė ir nuotrauką telefone, kurioje, jo teigimu, pavaizduotas dokumentas, galimai patvirtinantis, jog jis yra ieškomas (dokumentas nebuvo išverstas). Vien tai, kad pateikti dokumentai yra neoriginalūs, neleidžia teigti, jog negali būti įvertinamas jų turinys ir patikimumas. Taip pat, pritartina pirmosios instancijos motyvams, kad atsakovas nevertino ir aplinkybės, jog EŽTT 2021 m. gruodžio 27 d. sprendimu pareiškėjo atžvilgiu taikytos laikinosios apsaugos priemonės – iki 2022 m. sausio 31 d. jo neišsiųsti iš Lietuvos Respublikos. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, nagrinėjamu atveju nustatyta pernelyg daug aplinkybių, kurių neįvertino ir dėl kurių nepasisakė atsakovas, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad visi neaiškumai, taip pat naujai pateikti dokumentai turėtų būti pakartotinai įvertinti atsakovo, juos vertinant atsižvelgiant į aktualią kilmės valstybės informaciją. Taip pat pridurtina, kad paties atsakovo sprendime nurodoma, jog

2021 m. lapkričio mėn. EPPB ataskaitoje dėl (duomenys neskelbtini) nurodoma, kad (duomenys neskelbtini) vyriausybė išvelgia, kad asmenys, išvykę iš šalies, gali susidurti su didele rizika ir netinkamu elgesiu į ją sugrįžus. Tokia atsakovo pateikta informacija pagrindžia akivaizdžią būtinybę pareiškėjo prašymas išnagrinėti itin detaliai ir pašalinti visus atsakovui kilusius neaiškumus.

47. Kadangi pirmosios instancijos teismo išvada, jog ginčijamas Migracijos departamento sprendimas priimtas neužtikrinus tinkamo pareiškėjo prašymo suteikti prieglobstį ištyrimo, todėl yra nepagrįstas ir neteisėtas, yra pagrįsta, kiti apeliacinio skundo argumentai nagrinėjamo ginčo kontekste nėra tiesiškai reikšmingi, todėl dėl jų atskirai teisėjų kolegija nepasisako.

48. Taip pat teisėjų kolegija nevertina pareiškėjo atsiliepime į atskirąjį skundą nurodytų argumentų, kad skundžiamame sprendime nėra pasisakyta

apie tai, jog pareiškėjas nesurinko aktualios kilmės valstybės informacijos apie grįžtančių į (duomenys neskelbtini) padėtį, kadangi, kaip jau minėta šioje nutartyje, šioje byloje priimtas pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrindumas ir teisėtumas tikrinamas neperžengiant apeliacinio skundo ribų.

49. Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinio skundo argumentais naikinti ar keisti pirmosios instancijos teismo sprendimą nėra pagrindo, todėl apeliacinis skundas atmetamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 144 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a :

atmesti atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos apeliacinį skundą.
Regionų
apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmų 2022 m. kovo 31 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Vilija Mikuckienė

Ernestas Spruogis

Skirgailė Žalimienė
